

42^e jaargang

**S E P T E M B E R
2 0 1 7**

Aangesloten bij:

**De Belgische bond
van**

Aquarium – en

**Terrariumhouders
vzw**

B.B.A.T.

Lid Cultuurraad

Bonheiden

**aquarium
wereld**

Www.mechelseak.be

Lokaal: De Regenboog

Zellaerdreef 2

2820 Bonheiden

MAKWARIUM

Vergadering elke 2^e en 4^e dinsdag van de
maand om 20.00 u.

Juli en augustus geen vergadering

NIEUWSBRIEF van de

AQUARIUMCLUB MAK Bonheiden vzw

Beste MAK-kers,

We kunnen er weer tegen na een lange rustpauze, staan we scherp om het 2de deel van het jaar in te vullen.

Op 12 september een vergadering die in het teken van de FAK tentoonstelling zal gaan. We dienen alle info te verwerken van de deelnemers, zoals de afmetingen van de aquaria met hun visbezetting en technische verlangens bij de plaatsing op de rekken.

Uiteraard is er tussentijds ook nog de mogelijkheid om even van gedachte te wisselen of een mop te vertellen, moet kunnen.

De Fak tentoonstelling heeft plaats bij onze zustervereniging De Minor Rupel en Vaartland te Schelle, in het R&S tuincenter Provinciale Steenweg 31.

Dit op 14, 15 en 16 oktober 2017.

Ook deze keer zal de MAK vertegenwoordigd zijn met enkele aquaria. Dat dit niet zomaar in de rapte gaat weten de ervaren tentoonstellers maar al te goed.

Heel wat voorbereiding komt er aan te pas, duimen voor goede resultaten bij de keuring. Als alles afgelopen is op 16 oktober is het tijd om af te breken,.

Alles dan nog thuis netjes terug op zijn plaats zetten en klaar is kees. Je moet het toch maar doen, he.

Op 26 september hebben we een gastspreker uitgenodigd, de heer Daan Seys.

Hij neemt ons mee in de wereld van de terraria, meer bepaald bij de landschildpadden.

Velen onder u zullen waarschijnlijk wel iemand kennen die één of meerdere van deze beestjes heeft, je kan hun misschien een signaaltje geven over de voordracht, uiteraard is iedereen welkom.

We merken dat sommige personen van het toneel verdwijnen en vinden het jammer dat we soms overlijdens zeer laattijdig vernemen, daarom een oproep aan iedereen om dit zo snel mogelijk te signaleren zodat onze administratie de nabestaanden niet onnodig mails zend.

Tot volgende vergadering

Georges

Onze sponsors

VERWARMING SANITAIR AIRCONDITIONING

STEEDS EEN GRAAD HOGER...

Schaliënhoevedreef 1A – 2800 Mechelen 015/20.65.65 Email: info@gvknv.be

Café Stad Antwerpen Bij Eddyke

Antwerpsesteenweg 3,

2800 Mechelen 015 21 62 50

METALEN Gerard Schmitz

Bonheiden

Lenaerts

Bruul 77 & Bruulcenter - 2800 Mechelen - Tel.: 015 20 59 97

www.lenaerts.be - info@lenaerts.be

All Dogfood shop

www.alldogfoodshop.be
All Dogfood Shop bvba
Mechelsesteenweg 360
Bonheiden
Tel.: +32 15 55 05 43
info@alldogfoodshop.be

ROYAL CANIN

Euro-Premium®

DUCK
NATUURVORMEN

N.V. KEULEERS & Co

Berlaarbaan 100 2820 Bonheiden

Uw meest flexibele partner in houten verpakkingen

GOODEIDEN

Bij levendbarende aquariumvissen vormen de uit Mexico afkomstige Goodeïden een aparte groep, waarin 41 soorten zijn opgenomen.

Deze vissen hebben een afwijkende voortplanting: er is veel uitwisseling van voedingsstoffen tussen moeder en jong en de mannetjes hebben een uniek gevormde aarsvin om de vrouwtjes te bevruchten.

De goodeïden zijn nog niet zo lang als aquariumvis beschikbaar en loopt parallel met de opkomst van Poecilia Nederland. (begin jaren tachtig)

Naast de bekende Ameca splendens en Xenotoca eiseni bereikten in de jaren tachtig Chapalichtys pardalis, Ilyodon whitei en I. xantusi (tegenwoordig I. furcoidens) Nederland. Meestal werd de populaire naam hooglandkarpers gebruikt. Een naam, die geen recht doet aan deze vissen. Zij komen niet allemaal uit het hoogland en zijn al helemaal geen karpers. Tegenwoordig wordt als populaire naam meestal Goodeïden gebruikt.

In die tijd was er over de goodeïden nauwelijks informatie beschikbaar. In de jaren daarna steeds meer.

Binnen Poecilia Nederland is altijd een groep leden geïnteresseerd geweest in het houden en verzorgen van deze vissen.

Door vele contacten met buitenland en import van eigen leden zijn veel soorten in Nederlandse aquaria gehouden en gekweekt.

Links: geslachtsorgaan (andropodium). Zie de inkeping in de aarsvin.

Midden: werpend vrouwtje. Zichtbaar is het jonge visje met trophotaenia.

Rechts: jong visje met trophotaenia ("wormvormig" aanhangsel aan aars).

Foto's: diverse internetsites

Het houden en vooral kweken van de goodeïden wordt extra belangrijk, omdat steeds duidelijker wordt dat het biotoop van veel van deze soorten wordt bedreigd. verspreiding concentreert zich in westelijk centraal Mexico en juist in dit gebied is er sprake van een grote bevolkingsgroei.

De vervuiling van het verspreidingsgebied heeft afhankelijk van de soort meer of minder impact.

Sommige, zoals de genera Goodea en Ilyodon, blijken hier binnen bepaalde grenzen redelijk tegen bestand.

Andere, zoals het genus Allotoca, verdwijnen of worden teruggedrongen tot een klein gedeelte van het oorspronkelijke gebied.

De toenemende bevolkingsdruk brengt ook extra gebruik van het aanwezige water met zich mee.

Zeker in jaren van weinig neerslag verdwijnen veel biotopen. Een aantal soorten heeft een klein verspreidingsgebied en door het verdwijnen van een biotoop kan daardoor een soort uitsterven.

Ook door de mens geïntroduceerde soorten vormen een gevaar.

O.a de karper en Afrikaanse cichliden worden als eiwitbron uitgezet, evenals Noord-Amerikaanse baarzen voor de sportvisser.

Zelfs guppen komen voor in hun biotoop. Zij zorgen voor extra druk door voedselconcurrentie, ziektes en verstoring van gedrag. Het voortbestaan van een aantal soorten wordt daardoor erg kritiek. Veel soorten worden in de natuur ernstig bedreigd.

De *Characodon garmani* is reeds uitgestorven. (er zijn alleen nog enkele geconserveerde exemplaren aanwezig. Zowel *Skiffia francesea* als *Zoogoneticus tequila* werden verondersteld alleen nog in aquaria voor te komen, maar bij recent onderzoek zijn er van deze soorten nog kleine populaties aangetroffen.

Het belang van het voor langere tijd verzorgen van deze soorten in aquaria is dus zeer groot. In de jaren negentig heeft Ivan Dibble samen met de universiteit van Morelia (Mexico) het initiatief genomen om een project ter bescherming van de goodeïden te starten. Er vindt een uitwisseling van gegevens tussen hobbyisten en wetenschappers plaats. Verschillende vangreizen van leden van *Poecilia* en wetenschappers zijn er gemaakt. Er heeft zelfs uitwisseling van levende vissen plaats gevonden. Een aantal in de natuur niet meer aanwezige soorten zijn door hobbyisten aan de universiteit beschikbaar gesteld. Nakweek van in het wild gevangen vissen werd aan de hobbyisten beschikbaar gesteld.

De goodeïden zijn ondanks hun interessante voorplanting nooit populaire aquariumvissen geworden. De reden hiervoor is dat het gedrag van een groot aantal soorten niet geschikt is voor een gezelschapsaquarium.

Vooral de grote en aantrekkelijke soorten als *Ameca splendens* en *Xenotoca eiseni* zijn door hun robuuste gedrag niet samen te houden met andere soorten.

Het agressieve gedrag wordt zelfs nog vergroot door de hogere temperaturen in onze gezelschapsaquaria.

Minder robuuste bewoners, met name die met lange vinnen, delven snel het onderspit.

Andere goodeïden, zoals vissen uit het geslacht *Ilyodon* zijn groot en niet bijzonder kleurrijk, terwijl de aantrekkelijke kleinere soorten te veel eisen stellen aan waterkwaliteit en temperatuur, die in een gezelschapsaquarium niet te realiseren zijn.

Ameca splendens. Foto: Leo van der Meer, *Poecilia* Nederland

Zoogoneticus tequila

Bij het houden en verzorgen moet men rekening houden met de diversiteit binnen deze groep vissen. De goodeïden komen voor in zowel stromend als stilstaand water. Sommigen leven tussen planten, anderen weer in open water.

Een aantal is omnivoor, maar er zijn ook uitgesproken voedselspecialisten aanwezig. *Allophorus robustus* is een soort die zich voornamelijk voedt met andere vissen. Carnivore soorten zullen bij gebrek aan dierlijk voedsel zich ook voeden met plantaardig materiaal en detritus (dood organisch materiaal) eten.

In het aquarium dient gevarieerd te worden gevoerd, waarbij een periode met minder eiwitrijk voedsel gewenst is.

In het oorspronkelijke leefgebied is een groot verschil tussen de seizoenen aanwezig. Temperatuur en watersamenstelling variëren in de loop van het jaar sterk. Afhankelijk van de soort is 12 graden Celsius gedurende enkele maanden al voldoende. Deze koele periode is voor de vissen een rustperiode, waarin ze minder eten en zich niet voortplanten.

Een constante hoge temperatuur verzwakt de vis en ze worden niet erg oud.

Vele aquarianen houden deze vissen 's zomers buiten.

Minder hoge temperaturen en het gevarieerde voedselaanbod zorgen voor gezondere dieren. (de grotere soorten kunnen wel 6 jaar oud worden.)

Ook het houden van deze vissen in een groep is van belang. In een groep vormt zich een rangorde en hebben individuen de mogelijkheid elkaar te ontlopen zodat ze door onderlinge gevechten niet beschadigd raken.

De kwaliteit van het water is ook van belang. Alleen als het regelmatig voor een groot deel wordt verversd houdt men de vissen gezond.

Ook het vervoer vraagt een extra aandacht: grote vissen apart verpakken, anders is de kans groot dat de vissen het transport niet overleven.

De voortplanting van de goodeïden is werkelijk uniek. Het zijn levendbarende vissen en de mannetjes brengen sperma in het lichaam van het vrouwtje. Om de vrouwtjes te bevruchten hebben de mannetjes een tot geslachtsorgaan omgevormde aarsvin, waarmee de overdracht van sperma mogelijk is.

Dit geslachtsorgaan wordt andropodium genoemd.

De bevruchting wordt voorafgegaan door een balts, waaraan beide geslachten deelnemen. (dit is een verschil met de levendbarende tandkarpers, waarbij de vrouwtjes niet deelnemen aan de balts)

Skiffia francesea

Xenotoca Eiseni

De balts kan per soort, ja zelfs per locatie verschillen. In principe komt de balts er op neer dat het mannetje met gespreide vinnen voor het vrouwtje zwemt om haar over te halen tot een paring.

Vrouwtjes hebben voorkeur voor grote mannetjes, die meer baltsen dan hun kleinere soortgenoten. Alleen als de vrouwtjes bereid zijn om te paren zullen de mannetjes beginnen met baltsen.

De paarbereidheid wordt medebepaald door de temperatuur.

Bij een te hoge of te lage temperatuur planten zij zich niet voort (beste temperatuur ca. 20 graden C).

Na een worp zijn de vrouwtjes ca. één week vruchtbaar en bereid te paren. Vrouwtjes van goodeïden kunnen geen sperma opslaan, maar het komt wel voor dat ze in één worp jongen van meerdere mannetjes krijgen.

Na de bevruchting duurt het ongeveer 8 weken voordat de jongen geboren worden.

De jongen ontvangen in het moederlichaam veel voedsel en de toename van het gewicht t.o.v. het eitje bedraagt maar liefst 1000%.

Het voedsel wordt in het ovarium overgebracht via een uitwendige voedselstreng bij de jongen (trophotaenia). Vlak na de geboorte is deze voedselstreng nog enkele dagen zichtbaar.

Het aantal jongen is afhankelijk van de soort en grootte van het vrouwtje. Opvallend is dat de vrouwtjes, die voor het eerst werpen maar drie tot vijf jongen krijgen.

Deze jongen zijn relatief groot, tot zelfs wel twee centimeter.

Grotere vrouwtjes werpen meer jongen, die kleiner zijn (ca. 1 centimeter)

De pasgeboren jongen zijn eenvoudig te voeren met allerlei kleine soorten voer, echter voor goede groei mag levend voer niet ontbreken.

De meeste soorten zijn, mits er voldoende schuilplekken zijn goed in een groep te kweken en het is dan ook niet noodzakelijk om de vrouwtjes apart te zetten.

Bij enkele soorten is het echter wel noodzaak (*Xenotoca melanosoma*) Het laat zich echter niet altijd goed voorspellen, maar vraagt aandacht van de kweker.

In het algemeen is het binnen een groep van vissen van verschillende groottes niet nodig de vrouwtjes te isoleren.

Het isoleren dient echter zorgvuldig te gebeuren. Door stress is kans op vroeggeboren jongen groot.

Bij het samenhouden van verschillende soorten is enige voorzichtigheid geboden.

Het is een kwestie van uitproberen of meerdere soorten goodeïden elkaars gezelschap verdragen.

Ook is de kans op hybriden aanwezig. Evenals is het een nadeel dat de jongen slecht uit elkaar te houden zijn. Bij uitwisseling van soorten kan dit tot misverstanden leiden.

Ilyodon cortesae.

De goodeïden zijn voor de meer gevorderde aquariaan een meer dan interessante groep vissen. Vooral gedrag en kweek.

Ikzelf kweek momenteel met *Xenotoca eiseni*, *Skiffia cf francesea* 2000 en *Ilyodon cortesae*.

Skiffia cf francesea 2000. Foto: Leo van der Meer, Poecilia Nederland

Met dank aan Poecilia Nederland, met name Kees de Jong.

Poecilia Nederland is een landelijke club met leden, die zich specialiseert in het kweken van leverendbarenden, vooral tot het kweken en het instandhouden van wildvormen, zelfs soorten die in de vrije natuur verdwenen zijn.

Wij vernamen het overlijden van ons lid, Marc de Prins
Sterkte gewenst voor de familie en oprechte deelneming
Vanwege de M.A.K.

Jong geleerd is.....

Links: Ons jongste lid, Mats.

**Rechts: Het goede voorbeeld
(Gewoon 'voorbeeld' is ook goed)**

Programma 2017

- **12-09-2017: Praatavond**
- **26-09-2017: Landschildpadden, gastspreker Daan Seys**
- **10-10-2017: Praatvergadering TENTOONSTELLING FAK**
- **24-10-2017: African beauty's, gastspreker Romain Van Lysebettens**
- **14-11-2017: Praatavond**
- **28-11-2017: Film, onderwerp volgt.**

Aquarium, Terrarium & vijver beurs van de kust

Georganiseerd door:
Bonsai Oostende Platy vzw **Orchideeën**
Zondag 27 augustus 2017
van 10.00 tot 16.00
Gratis inkom

Inlichtingen en reservaties: voorzitter oostende.platy@gmail.com - 0471/903958

Plaats: Dienstencentrum "De Schelpe"

Elisabethlaan 22
B 8400 Oostende

Vrij van zegel KB 1927 art. 198

Aquariumhoudersvereniging Pristella - Schoten

organiseert in zaal Don Bosco te Schoten

SIERVISSHOW 2017

met permanente ruilbeurs
gestand met vleesetende planten
van zaterdag 19 tot en met maandag 21 augustus.

zaterdag en zondag open van 10 tot 18 u. - maandag van 14 tot 18 u.

Vrije bijdrage

Adres: Hendrik Consciencestraat 2, 2900 Schoten

B.B.A.T.

Dag van de Kweekcentrale

Zondag 12 november 2017

van 10u00 tot 16u00

Grote hobbybeurs

in en rond het lokaal van de

**Koninklijke Aquariumhoudersvereniging
DE SIERVIS LEUVEN**

Kolonel Begaultlaan 15 / 01.21
3012 Wilsele (Leuven)

K.a.h.v. Gracilis Hoboken vzw.

Aquashow 2017

16 - 17 & 18 September

Doorlopende aquariumtentoonstelling

Gratis inkom van 9 tot 18 uur

Een niet te missen tentoonstelling

Kioskplaats 7 te Hoboken Bezoek ons al even via
onze site www.gracilis.info of via facebook

Gracilis

WESTERLO

50

25ste

Aquashow

26 augustus

tot en met

3 september

2017

TONGERLO

in parochiezaal
de Trannoylein 5 (aan de kerk)

Open:
zaterdag en zondag: 10 tot 22 uur
maandag tot en met vrijdag: 17 tot 22 uur

AFBBAT organiseert

BBAT BONDS DAG 2017

op zaterdag 21 oktober **houd deze dag vrij!**
 In zaal " 't Spant"
 Boomsesteenweg 335
 2610 Wilrijk

B.B.A.T.

De Brugse Aquariumvrienden
 Nodigt U uit op

16 de Ruilbeurs

Alsook

Infodag Aquaristiek

Op Zondag 8 Oktober 2017
Cultureel Centrum Valkenburg
 Legeweg 83 te Sint Andries.
 Deuren open om 10.00 uur
 Inlichtingen 050/312379
Claude.demoor@telenet.be

B.B.A.T.

www.AquaTerraDagen.be
 Aquariumhoudersvereniging

DE MINOR

Rupel-Vaartland vzw
 Presenteert ter gelegenheid van Schelle Jaarmarkt haar
 36ste

TROPENWEELEDE

AQUARIUM- & TERRARIUM TENTOONSTELLING

OP 14, 15 EN 16 OKTOBER 2017
 Zaterdag & Zondag 14 - 15 oktober van 09u. tot 22u.
 Maandag 16 oktober van 10u. tot 17u.

**In R&S tuincenter - Provinciale Steenweg 31
 2627 Schelle**

M.m.v. de Fak-verenigingen
 de Aarschotse Aquariumvrienden
 Betta Buggenhout
 de Mechelse Aquarium Klub
 Siervis Leuven

In samenwerking met: De Gemeente Schelle - IGEAN

 I.C.A.I.F. **B.B.A.T.**

Aquariumhouden
ook in uw bereik met de...

BBAT & aquariumwereld

Wat biedt een BBAT-vereniging U?

- Gratis abonnement op het unieke, veelkleurige tijdschrift Aquariumwereld.
- Veelal een eigen clubblad met alle wetenswaardigheden uit de vereniging dat de vinger op de pols leeft over het aquarium- en terrariumhouden.
- Geregeld een zeer leerrijke clubavond met film, dia, quiz, een debat of een voordracht over een aquaristisch onderwerp.
- Antwoorden en oplossingen omtrent moeilijkheden die U ondervindt bij de hobby
- Hulp en raad bij problemen. Bijv.: U wil met vakantie, maar wat met uw aquarium? Een clublid weet danmeestal wel raad...
- Een rijkelijk gestoffeerde clubbibliotheek, veelal gratis.
- Clubuitstappen.
- Tentoonstellingen in club en federatieverband.
- Een lidkaart die in vele gevallen recht geeft op belangrijke kortingen.
- Vermindering op buitenlandse tijdschriften.
- Uitwisseling van zeldzame planten en dieren.
- En bovenal ... EEN VRIENDENSFEER

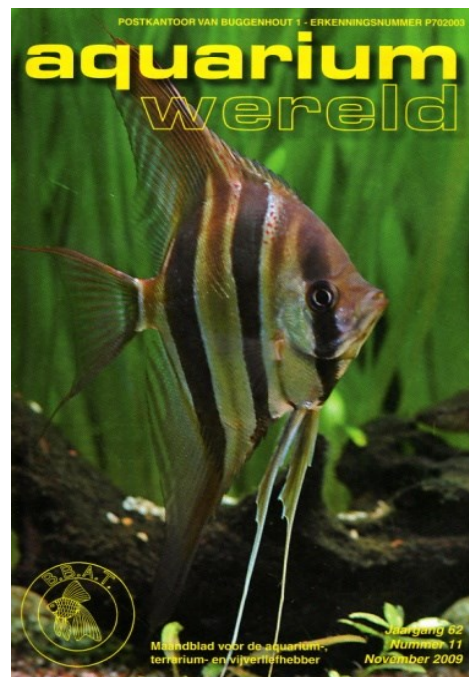
Wat vraagt uw vereniging?

- Een nederig lidgeld.
- Een natuurminnend hart.

aquariumwereld

Hét maandblad van de BBAT

- Internationale standing.
- Geen handboek met moeilijk leesbare teksten vol geleerde begrippen. Maar...
- Korte, leerrijke artikels die de problemen van zowel de gevorderde als de beginnende aquariaan op een voor iedereen begrijpelijke wijze behandelen.
- Geschreven door liefhebbers, voor liefhebbers, geruggesteund door wetenschapslui en specialisten.
- De beste bijdragen uit eigen land, aangevuld met de meest recente ervaringen uit het buitenland.
- Mooie, veelkleurige volledig gedigitaliseerde illustraties.
- Kleurfoto's op groot formaat.
- Bespreking van nieuwigheden, technische hulpmiddelen en boeken en dit zowel wat het planten- als het dierenrijk betreft.
- Wereldberoemde fotografen en amateurs verlenen er hun medewerking aan.
- Elke maand twee veelkleurige vivariumsteekkaarten voor uw systematiek.
- Kortom: HET BLAD VOOR ELKE AQUARIUM- EN TERRARIUMLIEFHEBBER!

MAK BESTUUR

Aimé BIJNENS

Erevoorzitter

Georges DE ROECK

Voorzitter

Stenenmolenstraat 174

Inbinden Aquariumwereld

B-2800 MECHELEN

Buitenlandse tijdschriften

0479 890959

Reserve projectie

Planten vissen

Cultuurraad

Eugene CAUTAERT

Secretaris

Dalenborchstraat 12/2

Ondervoorzitter

B-2800 MECHELEN

Redactie

0498 490493

Verzending nieuwsbrief

Projectie

Peter WACHTERS

Schatbewaarder

Slagveldweg 7

Cafetaria

B-3191 HEVER

015/51 72 67

Roel LENAERTS

Webmaster

Bruul 77

B-2800 Mechelen

Johan DE BEIL

Magazijn

Groothoeveweg 14

Ledenadministratie.

B-2820 BONHEIDEN

Afgevaardigde cultuurraad

015/ 55 31 24

Raymond MERCKX

Diepvries

Steenbergstraat 19a

Tombola

B-1982 Elewijt

FAK-afgevaardigde

Olivier CAUWENBERGHS

Motstraat 82

Cafetaria

B-2800 Mechelen

0478/73 50 96

Robert van den Bosch

Bibliotheek

Kraaistraat 33

Reserve cafetaria

B-2800 Mechelen

Zaalmeester

015/51 72 67

FAK afgevaardigde